

NGU DÄTS'UT'UI NGUT'ÄHAI 'BUISE ET'ÄSE HÑUNTHE

Ra Hñu N'ate n'e Goho nt'ui ha ra Dähmunts'i ha n'use ra 'ñets'i nuu'ua Hñunthe, Ko ya nt'ui ya xeni ts'ut'ui, 1, 2, 6, 7, 8, 35, 133 Ja ha rä Dämfist'ofo Nt'ot'e ya ngu'tä Hai M'onda; Ya M'epi 1, 2, 3 y 6 ngu ra kohi 169 ya Dähmunts'i ra nguni ra xihmai ga 'befi (OIT) hHa ya hnini ya m'udi M'emanda, Ne ya Nts'itsi ya Dänga Hnini 'bu's'e, 1, 2, 3, 19, y 32, Ma dä hmää ha ra hmunts'i Dä hai nuyä nt'epi ya m'udi mé hai; XXIII, nuuá bi t'ode bi hmaá ha mar á ya Hai ja gehni bi thuxä ha ra Dämfist'ofo nt'ot'e ya nt'epi ya muntsäm'ui m'udi M'emandá; ya xeni 1, 5, 87, ne 158, ne ma ra di nk'at'ui ne ge'a 'befi nuu'ä manga ha ra Mfist'ofo Nt'ot'e ha ra Ngut'i Hñunthe, Nja'bu nehe ra nt'ot'e pets'ä ya nt'et'i 'muise ha ra Nguthai Hñunthe, Ha ya 'bede 1, 2, 46, 47, 48, 49, 50, 61, xeki I, II, y V, 62, 63, xeki I, XXII ne XXIV, 77 xeki XIV ne XVIII, 96, 97, 98, 185, 198 xeki IV, 202 BIS ne ngu nuu'ü mahiegi di nthexui ya m'epi 1, 2, 23, 24, 25 x'eni VI, 33, 36, 39, 43, 54, 110, 117 xeni IV ne ma ra di nthetho, ha ra nt'ui ts'ut'ui ra ngut'i ma haihu, Hñunthe, ya 'bede 1 ne 5, 9, 11, ne 20, 39 ra nt'ohni ya 'ñepi ne ya mfädi ya M'udim'engu Hai, Ra nguni Manxotho Hñunthe.

MAT'I

Gatho ya M'udi mengu ra nguni Hñunthe, Ngu ya Nfats'i, ya 'Net'bai, ya Nzäi Ts'ut'ui, YaTs'ut'ui, Ya Ts'ut'ui Hai, Ya Ndähmuts'ahai, Ya hiongä nfats'i, Ya Nzaya, ya 'yompä 'ñuu, ne ya dängä hmunt'si, ya m'otho Hnini ya m'udi Menguhai gatho ya t'uhnini ma xotho ra nguni Hñunthe. Ya hmunts'i, ya Nguts'ut'ui ne to'o ne dä nfaste, ga umfu ra tsedi, to'o honi ma ts'uu ya nfädi, ma gä munts'ihu pa ga hokhu ra ya hogä 'ñuu nfeni 'ñepi, pa gatho ma ma mikeihu ha nts'ükä ntsu, gehu da nja ra k' ut'a ra zana M'axi ra jeya di 'buhyu, ha da nja ne ya pa huts'i ha ra hmat'i, ko ya t'ot'e.

NT'UI

I.- HANJA DÄ T'OTE

Ya nkohi dä yote rä tsut'ui ne nuu'a da hñuts'i ko ra tsedi dä nt'ode ne ya ntepi ya dähmia hmunts'ä nts'ük'ä, ne ya jä'i ge ya Mu'udi Mengu rä nguni Hai njot'i Hñunthe. Pets'i dä nja rä kohi nuu'ä dä 'befi, ngu nuu'a manga rä Dänganfist'ofo, ne dä hioki ngu di 'ñehe ne dä thants'i ma ra ya thoki ne ya

hñaki, nja'bu dä t'ode gatho nu ya mfeni dä hmaa, ya 'bede dä nt'ode ha ra hmunts'i nja'bu dä thoki n'a ra hoga kohi ha ra Ts'ut'ui nsuki, ha'bu dä tutsi ya ñepi gä nsu, ya hnini ne ya Hmunts'äm'ui mudi M'emanda ne gatho to'o di 'ñoui.

Ko nuu'u ya njot''i ne n'uu'ä bi hmaa ha ra Däts'ut'ui nzaya ra nguni M'onda ne ko nuu'u ya 'ñani 'befi hingä ge'a 83/2015 ne nuu'u xa tsopytho, Ya Däts'ut'ui ma haihu pets'i da hiandi hanja dri thutsi n'a rá hoga mfeni mfisto'fo hñahni ts'ut'ui ne dä nja nt'ani ya m'udi mengu hai, ne nu'bu dä thoki ya 'ñuu ts'ut'ui xa hñó ne hindu 'undua ya mfeni ne nuu'a hinga ge'a ko nuu'a xa hmaa o nuu'a dä sekuäbi nya h'em'i TEEH-JDC-56/2018 y ST-JDC-76/2019 nuu'ä manga ya m'udi nt'ani, ngu ya m'ui xa ñhio, 'yose,

Nubye ja hñuu nuu'a hné dä thoki ha di nthee njani dä mats'i ne dä munts'i pa da ñani, ya mut'ä mengu jä'i, nehe de ñahni ne dä thoni ma ra ya nfeni ne dä 'ñets'i ra 'befira 'behña ne ra ñ'oho menguhai, ha ya 'befi ts'ut'ui xek'ä hai, majäni 'bu da thandi bi ehe ko n'a ra ts'edi ha ya hmunts'ä ts'ut'ui ha ya Méhnini ne ya t'uhnini Menguhai, Mahioni dä Nja ya nt'ani.

NU'U MA DÄ THUTS'I:

1.- Ko nuu'a ne dä thoki mahiegi bi nthee ya nfeni ko mara munts'a jä'i menguhai, bi hmaa ne bi gohi ha ra hmunts'i ge da Nja:" Ko ya ndä ne ya m'aste ko ya ñahni menguhai ra ngut'ui Hñunthe", Bi t'ot'e ha Ra Nguu gä Däts'ut'ui Hñunthe, rä r'et'a ma guto ra zäna Ndäxi 2019.

2.- Di yopä thoki ya nt'epi, bi t'uni ra n'ate ma yoto ra Ndäxi 2019, bi yofo ra n'ay'o ya ñähni jäi ko ya Ndä ga hiokä nt'epi Ra Dä ts'ut'ui Hñunthe.

3.- Ñuu.- T'adi dä thuts'i ra ntsatähä ko yä mudi Mem'onda pa dä mefi yä t'unga mfats'i ha ya tsutbi ne ma raa, ya kohi bi nja ko rä Ngu ga nsuka tsutui Ñhuthe ra N'a rä zänä M'axi, rä jeya yo 'mo 'ret'a ma guto.

II.- TE DÄ 'BEFI HA YÄ HMUNTS'I

Ha ya 'befi ga nt'ani hne dä t'ot'e:

1.-Dä thäni yä mfeni, hanja di thoka ya t'ot'e di ñepi ra nt'ui ga nsuka 'tsutbi di 'ñepi yä mudi me monda ngea ma hyoni dä thopi nehe dä mfaste ha yä 'befi di ñepi ra dänga nguu ga ts'utbi Hñunthe

2.-Dä fädi ne dä ñ'äni na'ä hné di ge'u yä t'ot'e ja, ha 'bunjani, dä za dä Tot'e.

3.- Gi pädi nuu ya xuhña ne nuu'u 'bedi, ya nfats'i ne dä m'ets'ä n'a ra nsu ha'bu di ntini gä hmunts'i.

N'u'bu gi uni ri mfeni maste,mahyoni gi nuu ge dí ñepi ya mudi kohi di matsi
ya jai ne hanja di m'ui xa nhyo.

III.- HA'BU DÄ NJA, TE RA PA'Ä. YA HNINI TS'UT'UI NE YA T'UHNINI

SEDE	MUNICIPIOS INVITADOS
<p>Ixmiquilpan Lunes makuili itekij agosto mestli Plaza cívica col. Centro, frente a la presidencia municipal.</p>	<p>Cardonal Chilcuahutla Alfajayucan San Salvador Santiago de Anaya Tasquillo Tecozautla Chapantongo Progreso de Obregón Mixquiahuala de Juárez Huichapan El Arenal Actopan San Agustín Tlaxiaca Francisco I. Madero</p>
<p>Zimapán Lunes makuili itekij agosto mestli Domicilio Conocido, Recinto ferial</p>	<p>Nicolás Flores Chapultepec Jacala de Ledezma La Misión Pacula</p>

CONGRESO DEL ESTADO LIBRE Y SOBERANO DE HIDALGO

LXIV LEGISLATURA

SEDE	MUNICIPIOS INVITADOS
Jaime Nuno, Avenida H. Colegio Militar	Pisaflores
Tepeji del Rio de Ocampo Lunes makuili itekij agosto mestli Plaza principal, Comunidad San Ildelfonso	Tula de Allende Taxcoapan Tezontepec de Aldama Tlahuelilpan Tepetitlán Tetepango Atotonilco de Tula Atitalaquia Ajacuba Nopala de Villagrán
Tenango de Doria Lunes makuili itekij agosto mestli Auditorio Municipal, Calle Ignacio Zaragoza, s/n. Col. Centro.	Huehuetla San Bartolo Tutotepec
Tulancingo Lunes makuili itekij agosto mestli Auditorio Manuel Fernando Soto, Boulevard Pleasenton s/n Esq. Garibay Col. Los Pinos	Acaxochitlán Agua Blanca Almoloya Apan Acatlán Atotonilco el Grande Epazoyucan Metepec Omitlán de Juárez Pachuca de Soto Mineral del Chico Mineral del Monte Mineral de la Reforma Huasca de Ocampo Santiago Tulantepec de Lugo Guerrero

CONGRESO DEL ESTADO LIBRE Y SOBERANO DE HIDALGO

SEDE	MUNICIPIOS INVITADOS
	Cuauhtepetl de Hinojosa Emiliano Zapata Singuilucan Tlanalapa Tolcayuca Tizayuca Tepeapulco Villa de Tezontepec Zapotlán de Juárez Zempoala
Molango de Escamilla Lunes makuili itekij agosto mestli Explanada Felipe Ángeles Col. Centro a un costado de la Presidencia municipal	Tlanchinol Lolotla Tepehuacán de Guerrero Tianguistengo Metztitlán Calnali Zacualtipán de Ángeles Eloxochitlán Juarez Hidalgo San Agustín Metzquititlán Xochicoatlán Tlahuitlapa
Huejutla Lunes makuili itekij agosto mestli Domicilio Conocido, Terrenos de la Feria, carretera Huejutla - Chalahuiyapa	Atlapexco Huautla Huazalingo Jaltocán Xochiatipan Yahualica San Felipe Orizatlán

IV.- Ra hmunts'i ne dä hmaa te 'bədi ne te dä m'əfi.

Ha ma dä munts'i ne dä nja ya nt'ani dä m'udi nzunga hñäto, pa dä 'yohnä ya thuhu, nepu dä m'udi ya 'bəfi nzungä r'ət'a xudi.

CONGRESO DEL ESTADO LIBRE Y SOBERANO DE HIDALGO

LXIV LEGISLATURA

Dä thuts'i hñuu ya nt'ixm'ohi hñahni, ko nuu ya nt'ui t'ot'e ba hmaa ne ba t'umbi nzaya ha ya hnini m'udi menguhai, ko ya nfats'i to'o ba 'bui ha ya hmuntsi. Xki m'ehnä ra Dä ts'ut'ui hñunthe.

Hmunts'i N'a.- Ra Ñet'bai ya mudi mengu hai, Dä thoni hanja dä japi dä zote ne da Mfaste ha ra ts'ut'ui.

Hmunts'i yoho.- Ra Ñet'bai ya mudi mengu hai, hanja dä japi pa da zoxä ha ya ts'ut'ui.

Hmunts'i hñuu.- Ra mfats'i ra 'ñoh ne ra 'behnä hänja dä zot'e ha ya ts'ut'ui.

Nehe dä thuxä n'a ra 'yofo ne da hñangä gatho nuu'a ma dä t'ofo ne nuu'u ma dä hmaa ha ya hmunts'i nuu'_a go ma dä ofo gatho nuu'a ma da thogi ha ra hmunts'i nepu dä hñet'i te bi gohi nepu dä 'ñet'i te bi gohi.

Gatho nuu'u bi munts'i , ha ya nt'ani, Dä thäts'i ha ra Däts'ut'ui ra ngut'i Hñunthe. Pa dä thändi bu xa hñio ne dä thoki ya nt'epi_ ya hmunts'i t'äha m'udi mengu.

V. YA KOHI HAYA NT'ANI.

Un ya kohi bi nja ha ya Hmunts'i nt'ani ya m'udi menguhai da t'ofo ne thuts'i ha'bu dä thandi rä guto ra zäna M'axi, yom'o ne ret'a ma guto njeya o ha t'emb*i* rä www Rä Dä Hmunts'a ts'ut'ui-Hñunthe.gob.mx ra r'ats'i rá m'udi menguhai Rä Däts'ut'ui Hmunts'i ra ngut'i Hñunthe.

VI. MA DÄ HMAA HA'BU MA DÄ NJA:

'bu gi ne gi pädi ma ts'uu nuu ya 'befi nt'ani menguhai nuu'u gatho te bi hmaa, nsonte ha ra nt'ets'i Ra Dähmunts'ä ts'ut'ui Hñunthe **wwwDähmunts'ä Ts'ut'ui-Hñunthe.gob.mx**

Nuu sti b'oni nuna hmat'i, ne da fädi nuya befi da nja. Ne di uadi ma xoge ya hmunts'i nt'ani, dä za gi nfaste ma ts'uu gi pehni ri nfeni ne gi yent'a ha ra ñ'uu ri nt'ogu nja'bu dä zot'e ha ra Dähmunts'ä ts'ut'ui Hñunthe. O nehe ha ra ntets'i **www Ra Dähmunts'i Hñunthe.gob.mx. o ra nfats'i nt'ani menguhai.**

'Bu himbi za gä ntini ha ya hmunts'i ha ri hnini, dä za uä pehni ri nfeni ha ya nt'ohni k ori n'oxgu ha ra 'bede ra nt'ani menguhai o ra Dähmunts'ä tsut'ui-Hñunthe. Däts'ut'ui.mx. gatho nuya m'ehna mfeni dä umbä ra tsedi nuna ts'uk'a ñuu Ts'ut'ui menguhai.

“2019, 150 Aniversario del Primer Congreso Constitucional
y Constituyente del Estado Libre y Soberano de Hidalgo”.

CONGRESO DEL ESTADO LIBRE Y SOBERANO DE HIDALGO

‘Bu_{gi} ne,dä za gi ofo ri mfeni ne gi ent’i ha ra t’ent’ä m’ehna t’ofo ne njani dä t’ot’e yä nt’ani dí ñepi ya mudi me m’onda,nuyu drä duts’i ha yä nguu gä tsutui yä xeka hnini Hñunthe, ha da za gi handi di thuts’i un na hem’i gä hmati dí uadi ndaxi di ‘ñehe nuna jeya.

Ma n’aa,da za gi péhni ri m’aste ha rä ri nt’esgu rä m’ede **77713002778** dä uadi ra n’ate ma hñato ra zana ndäxi di ‘ñehe nunä jeya.

To’o hingi kanfri o dä má na ra nfeni sipi ge ja ya nt’oxgu o ha’bu t’ode ra noya ya ‘bede **01(771) 71744-00.Ext. 1412,1405 y 1427 o ha ri nt’oxgu gi hña 7711519965.**

Dä za gi nts’onte nuu ra pa Nonxi ne gatho ya pa, di gäxä mbehe dä m’udi nzungä Hñato me dee ya’ä ne dä uadi Nzungä k’ut’a ndee. Nuuu himbi thot’e nuna hmat’ä hmunts’i nt’ani, ma dri ja n’ra kohi ko ya ts’ut’ui ha ra hmunts’i.

Njunthe, Soto, Hñunthe; Rä k’ut’a rä Zäna Ndäxi yom’o ne r’et’a ma guto njeya.

Diputada Lucero Ambrocio Cruz

Presidenta de la Directiva del Congreso del Estado Libre y Soberano de Hidalgo

